

**MLADI ZA
PODNEBNO
PRAVIČNOST**

KONKRETNI UKREPI MLADIH ZA PODNEBNO PRAVIČNOST¹

1. Vlada naj rešuje podnebne spremembe kot krizo globalnih razsežnosti.

Svoje politike, proračunska sredstva in preostale mehanizme naj usmeri v reševanje podnebne krize in omejitev rasti globalne temperature na največ 1,5°C glede na predindustrijsko dobo. S tem ne bo le ohranila prihodnosti mladim ter preprečila nepotrebne smrtne žrtve in gospodarsko škodo, temveč bo sočasno zagotovila ljudem in okolju prijazen razvoj, nova, kvalitetna delovna mesta, čistejše in ohranjeno okolje, prijaznejša mesta za ljudi, ne avtomobile ter polnovredno in lokalno prehrano. Ob tem naj s spodbujanjem elektrarn v skupnostni lasti, stanovanjskih zadrug s pasivno gradnjo, skupnostnih vrtov, somobilnosti in drugih kolektivnih praks omogoči hitrejšo širjenje podnebnju prijaznih projektov, prenos moči na ljudi in vzpostavljanje med seboj tesno povezanih skupnosti. Za pripravo ukrepov naj vlada vzpostavi delovno skupino, sestavljeno iz vladnih in lokalnih odločevalcev, sindikatov, delodajalcev, okoljevarstvenikov, naravovarstvenikov in strokovnjakov, hkrati pa naj spodbuja, aktivira in vključuje širšo javnost.

2. Zahtevamo takojšnje ukrepe za ozelenitev proračuna ter pospešen prehod v pravično, brezogljično in krožno gospodarstvo.

Začetni ukrepi naj predvsem obsegajo zeleno davčno reformo (razširitev in dvig stopnje okoljskih davkov, zbrani denar naj se nameni za zelene, ljudem prijazne investicije), ukinitvev okolju škodljivih subvencij (vračila in izjeme pri plačevanju trošarin na energente za pogonska goriva, znižana stopnja DDV na fitofarmacevtska sredstva, podpore soproizvodnji toplotne in električne energije na fosilna goriva, vračanje stroškov za prevoz na delo, idr.) ter zelene, socialno smiselne naložbe (spodbude za vzpostavitev skupnostnih elektrarn na obnovljive vire energije, investicije v železniški in avtobusni prevoz, pospešeno izvajanje in širjenje ukrepov učinkovite rabe energije, vzpostavitev podjetij za izdelavo obnovljivih virov energije, ukrepi s področja učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije za šibkejše, idr.).

¹ Ukrepe, pripravljene znotraj gibanja Mladi za podnebno pravičnost, smo 15. marca 2019 naslovili na Vlado Republike Slovenije, parlamentarne stranke ter druge relevantne skupine in posameznike.

3. Zahtevamo ustanovitev delovne skupine, ki bo pripravila pravičen načrt zaprtja Termoelektrarne Šoštanj in Premogovnika Velenje najkasneje do leta 2030 ter plan prehoda regije v zeleno in socialno prihodnost.

Delovna skupina naj bo sestavljena iz državnih in lokalnih odločevalcev, sindikatov, delavcev, delodajalcev, okoljevarstvenikov, naravovarstvenikov in strokovnjakov različnih disciplin, hkrati pa naj spodbuja, aktivira in vključuje širšo javnost. Plan pravične tranzicije naj obsega predvsem ukrepe za prekvalifikacijo, prezaposlitev, finančno kompenzacijo in predčasno upokojevanje delavk in delavcev ter dodatne napredne, zelene in socialno smiselne spodbude in investicije v regijo. V ta namen naj se vzpostavi tudi posebni sklad za pravični prehod, v katerega naj se steka del sredstev, zbranih preko višjih okoljskih in ogljičnih davkov podjetij, evropska sredstva za prehod v nizkogljično družbo, del sredstev iz evropskega sistema za trgovanje z izpusti (ETS) in drugi finančni mehanizmi.

4. Zahtevamo pospešen prehod na polnovredno, čim bolj lokalno in večinoma rastlinsko prehrano ter ukrepe za sonaravnejšo kmetijstvo.

Ukrepi naj predvsem obsegajo preusmeritev subvencij iz živinoreje na pridelavo trajnostnih pridelkov rastlinskega izvora do konca leta 2025, ukinitvev industrijske živinoreje v Sloveniji do 2030 in obdavčitev živil glede na njihov okoljski odtis. Tako zbrana sredstva naj se nameni predvsem omogočanju cenovne dostopnosti ekološko pridelane hrane rastlinskega izvora tudi šibkejšim. Prav tako zahtevamo vlaganja v ozaveščanje prebivalstva o možnih nadomestilih za izdelke živalskega izvora in škodljivih vplivih živinoreje na okolje. To mora med drugim zajemati jasno označevanje prehrambenih izdelkov z informacijami glede vpliva pridelave in izdelave določenega izdelka na okolje.

5. Zahtevamo 40-odstotno znižanje emisij v prometu do leta 2040 glede na leto 2005.

Cilj naj se doseže predvsem preko ukrepov in politik za spodbujanje javnega prevoza, hoje, kolesarjenja, somobilnosti in drugih oblik trajnostne mobilnosti ter sočasnega odvracjanja od preostalih, okolju in družbi škodljivih oblik transporta (znižanje števila parkirnih prostorov v centrih mest, postopna, socialno sprejemljiva internalizacija zunanjih stroškov goriv, sprememba vračanja stroškov za prevoz na delo, idr.).